

ik voel
dus
ik ben 2

Theo Meereboer & Petra Bolhuis
Maieutiek 2016

Van het ware naar waarheid

- Grieken het ware moet worden ontdekt.
- Het ware is de Logos
- Je weet niet wat het ware is, in overleg tussen gelijken wordt het ware benaderd.
- Christendom; De Christus zegt "ik ben het vleesgeworden woord (Logos)".

maieutiek 2016-college2

Secularisatie

- Waarheid blijft bestaan, maar Christus verdwijnt als drager.
- Het individuele subject wordt drager van de waarheid;
- Toetsbaar, herhaalbaar en eeuwig geldig.

maieutiek 2016-college2

Probleem met waarheid

- Descartes had God als zekerstelling voor de inhoud van het menselijke verstand, maar daarachter was zijn twijfel al de drager van het bestaan van God.
- De stap naar een mens die zichzelf controleert op zijn kennisinhoud was dus voor de hand liggend. (Locke)

maieutiek 2016-college2

Twijfel aan de waarheid

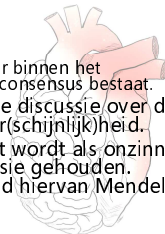
- Vormen van wiskunde met een verschillende axioma.
- Kwantumfysica versus normale natuurkunde.
- Toenemende conflicten binnen één discipline over de waarheid.
- Intersubjectiviteit als hoogste goed.

maieutiek 2016-college2

Foucault in 'De orde van het spreken' (1970)

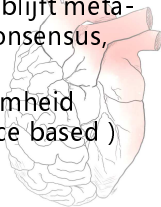
- Een vakgebied kenmerkt zich, doordat van te voren een aantal beperkingen zijn opgelegd aan het spreken.
 - objectgebied
 - instrumenten en concepten
 - theoretische horizon, waarover binnen het wetenschappelijke vakgebied consensus bestaat.
- Binnen een vakgebied gaat de discussie over de waar(schijnlijk)heid of onwaar(schijnlijk)heid.
- Wat buiten het vakgebied ligt wordt als onzinnig of irrelevant buiten de discussie gehouden. (Foucault noemt als voorbeeld hiervan Mendel.)

maieutiek 2016-college2

Van waarheid naar werkzaamheid

- Daarmee wordt Locke het ultiem subjectieve kan niet het ultiem objectieve dragen. Het blijft meta-subjectief (cultureel, consensus, voorlopig en narratief)
- Wat blijft is de werkzaamheid (anything goes, evidence based)

maleutiek 2016-college2

Veranderingen in huidige tijd

- Gelijkheid
- Informatieverspreiding
- Instrumentele handelen (werkt het) komt los van waarden (is het goed)
- Rol van het gevoel gaat plaats opeisen
- Het kan wel zo zijn, maar het voelt niet zo.

maleutiek 2016-college2

Meer dan feiten

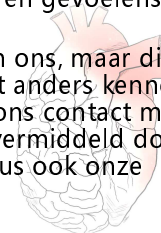
- Rawls schrijft over rechtvaardigheid (1971)
- Nussbaum schrijft de Breekbaarheid van het goede (1986)
- Damasio schrijft De vergissing van Descartes (1994)

maleutiek 2016-college2

Terugkeer van emoties en gevoelens

- Waarheid op grond van objectieve feiten zonder emoties en gevoelens kan niet meer.
- Er is een wereld buiten ons, maar die wereld kunnen we niet anders kennen dan door middel van ons contact met die wereld, dus altijd vermiddeld door ons lijf, ons brein en dus ook onze emoties.

maleutiek 2016-college2